

Štó smě přińc?

**Jezus Chrystus praji:
Štóž ke mni přińdže,
teho njebudu wotpokazać.**

(Jan 6,37)

Njedawno běch čitał wo žiwjenskim wosudže afriskeje žony z mjenom Esther, kotraž běše cyrkwinska předstejićerka w tansaniskej wosadže Bukoba. Wona njeby ženje kemše abo biblisku hodžinu skomdžila. Jako so jedneho dnja wukopa, zo ma aids, nastachu mnohe prašenja. Kak bě so móhla natyknyć? Njeje aids chorosć nje-moraliskich ludźi, tych, kiž su Bože kaznje přestupili? Esther njespyta swoju chorosć zatajić. Wotewrjenje řečeše wo nej, tež we wosadnych kruhach.

Jeje slowa běchu něhdže takje: „Wěm, zo mam aids. Wěm tež, zo je mój muž před něšto lětami na tutu chorosć wumrěł. Tola njewumjetuju swojemu mužej nič. Njejsym sej wěsta, hač je wón mje natyknył abo ja jeho. Wobaj njejsmoj sej swěrnaj bytoj. Ale zbožowna sym jedneje wěcy dla: Knjez mje lubuje. Wón je mi wodał. Ja wěm, zo budu wumrěć, a sym tež zwólniwa k temu. Wěm mjenujcy, zo zetkam potom swojeho Knjeza. Wón na mnje čaka a mje w swojej lubosći wobjima. Žedžu so za tym, jeho zetkać.“

Z bolosćemi ležeše Esther na swojim ložu w chorowni. Spěwaše zhromadnje z tymi, kiž ju wopytowachu. Hdyž so modleše, ležeše swětlo na jeje napinanym mjezwoču. Na jeje pohrjeb přichwatachu stotki wěriwych, kotrychž běše ze swojimi slowami docpěta. Jeje nadžija běchu slowa našeho hrona byli: Štóž ke mni přińdže, teho njebudu wotpokazać.

Ale hdyž temu tak je, kaž je to Jezus prajił a kaž je to Esther z Tansanije wěriła, potom dyrbymy so prašeć, hdže wostanje móc zakonja. Hdže wostanu normy,

kotrež su tehorunja Bože slowo? Smě kóždy činić, štož chce, a sej potom, powołujo so na Chrystusowu hnadu, žadać wodawanje a při- wzaće? Njeptaća Bože kaznje? Njetrjeba so z klět- kow wjace pře- dować za- koń, ale jenož

hišće hnada? Wotmołwa na tajke prašenja je scěhowaca: Zakoń je fundament zhromadneho žiwjenja čłowjekow. Štóž je Mójas z hory Sinai na zemju přinješt, 10 Božich kaznjow, njezhubi swoju płaćiwosć. Bože zakonje wostanu tež w našim času płaćiwu. Hřeč je surowa móc, kotrež z wěstosću chłostanje scěhuje.

Nad zakonjom pak pozběhuje so hnadu. Jezus Chrystus je chłostanje za hřeč nješt, je wumrěł za „swěta hřeči wšě“, kaž spěwamy w liturgiji Božeho wotkazanja. Wón wodawa, wón so smili, wón wozjewi lubosć. Wón nam wozjewja: Štóž ke mni přińdže, teho njebudu wotpokazać.

Tež my smy přeprošeni přińc k Jezusej. Puć k njemu ma mjeno: pokuta. Móžemy tež prajić: nakazanje. To je wobžarowanje winow, hańba nad škodu, kotraž je přeze mnje do swěta přišla, a wutrobita žadosć, sej swój hřeč wodać dać. Nawrót k Jezusej je wučeknjenje z cémneho do jasneho swěta. Swětlo jeho hnady je sylniše hač wobwinowanje přez Boži zakonj. Hustodosć so nam ha- kle po tym, zo smy k Jezusej přišli, woči wotewrja za wulkosć našeho hřeča, za škody, kotrež smy nadžěłali.

Hač je so Esther prawje nakazała? Wěste je, zo je wona přestupila zakonj. Ty njesměš mandželstwo łamać. Je prawu pokutu činiła? Bóh je sudnik, nic my ludžo, kiž njemóžemy do cuzeho čłowjeka nutř hladać. Kóždy steji a padnje swojemu Knjezej (Rom 14,4). Za nas njeje rozsudne, što druzy činja a mysla, ale swójske nastajenje napřećo Božej hnadze a jeho kaznjam.

Zakonj wostanje płaćiwu, ale sylniši hač wón je Boža hnadu. Směmy so pońnje na Jezusowe slowa spušeć: Štóž ke mni přińdže, teho njebudu wotpokazać.

Jan Malink

**Chrystus, z wotewrjenymaj rukomaj při-
mujo kóždeho, kiž k njemu přińdže – po-
stawa před čěłownju na pohrjebnišću
w Njeswaćidle**

Foto: M. Vogler

Lube džeci!

Biblisku stawiznu wo Jonje zawěšće hižo znajeće a budžeće so prašeó, čehodla steji tule napisana. Ale do tuteje stawizny je so džesać zmylkow zašmjatało a waš nadawk nětko je, zmylki namakać a je korigować.

Wjele wjesela při tym přeje wam

Gabriela Gruhlowa

Profet Jona

(po Jonje 1–3)

Profet Jona dósta wot Boha nadawk, so do wulkeho dalokeho města Jerusalema podać. „Stań a dži do toho města a předuń tam. Ludžo su tam jara zlóstni“, rjekny Knjez. Bóh Knjez chcyše jich přez Jonu warnować, prjedy hač by město zničilo.

Tola Jozef nochcyše ludži warnować a čekaše na konju do druhého směra.

Na to da Knjez wulki wětr na morjo přińć, tak zo wobsteješe strach, zo so łódź rozlama. Wšitcy hač na Jonu so bojachu. Tón spěwaše. Kapitan łódže wubudzi Jonu a rjekny jemu: „Što tu spiš, woľaj so k twójemu Bohu, zo by nam pomhał, hewak zahinjemy!“

Ludžo na łódži wuslědžichu, zo běše Jona wina na smalcym slóncu. „Čisńće mje do morja“, praji Jona, „potom wichor pře-

stanje, přetož wěm, zo knježi wulke nje-wjedro moje-dla.“ Wob-sadka łódže prócowaše so hišće raz, kraj docpěć, ale njewje-drješe so hišće hórje. Naposledk rozsudzichu, rybu do morja čisnyć. Na to morjo wot swójeho zlobjenja woćichny.

A Bóh pósta wulku rybu. Ta spózře Jonu a wumóži jeho před zate-pjenjom. W brjuše ryby modli so Jona a slubi Bohu poslušny być. Po třinaće dnjach wupluny ryba Jonu na kraj.

Jan džěše nětko do Niniwy, kaž bě to

Bóh přikazał, a přědowaše a džěše: „Hišće štyrceći dnjow a Bóh budže wašu wjes zničić.“

Niniwecenjo so nastrožichu, wěryjachu wot nětka do Boha a wobłěkachu so k posćenju najrjeńšu drastu. Samo kral wobleče so měch a da za wšitkich posćenje wu-wołać. Modlachu so a nadžijachu so, zo Bóh jich wustyši a město njezniči.

Jako Bóh widžeše, zo so ludžo k njemu wobročichu, rozsudzi so jich njechtó-stać. Běchu wumóženi.

Džesać zmylkow: města Jerusalema, Jozef nochcyše, čěkaše na konju, tón spěwaše, wina na smalcym slóncu, rybu do morja čisnyć, po třinaće dnjach, Jan džěše, wjes zničić, k posćenju najrjeńšu drastu

Wuhódanje ze zašeho čisła

Do džeceloweho łopjena mějachu so tele słowa zapisać: Wótc, Syn (Jezus), swjaty Duch

A Bóh pósta wulku rybu. Ta spózře Jonu ...

Rys.: priw.

Partnerske styki so skruća

Njedzelu Rogate, 21. meje, poby mała delegacija Slepjanskeje wosady w pólskim Lubanju. Z Božej službu z Božim wotkazanjom založi so nowa ewangelska wosada. Styki z našeje kónčiny do Pólskeje wobstejachu hižo dlěši čas. Wosada w Niskej

měješe je k němskim ewangelskim. Synoda we Wrocławju je 2005 rozsudziła, zo ma so ze stupacymi ličbami ewangelskich w Lubanju založić nowa wosada, kiž ma być dwurěčna – za pólsce a za němsce rěčacych wosadnych. Tak njebě připad, zo je

Wrocławski biskop Ryszard Bogusz, Zhorjelski regionalny biskop Hans-Wilhelm Pietz a wosadny farar Cezary Królewicz poswjećichu wosadne rumnosće nowoje ewangelskeje wosady w Lubanju.

Foće: M. Hermaš

PARAFIA EWANGELICKA W LUBANIU

Tafla na twarjenju nowoje ewangelskeje wosady w pólskim Lubanju

Slepjanska wosada 2005 sama styki do Pólskeje pytała. Wrocławski biskop Bogusz a Zhorjelski regionalny biskop dr. Pietz zrodžištaj ideju, zo by nowa wosada w Lubanju ta prawa była za Slepjansku. Partnerske zrěčenje bě dawno podpisane a nětko při založenju běchu Slepjanscy přítomni. Ze swojimi postrownymi słowami w třoch rěčach dopokaza predikant Hermaš, zo njeje přeložowar trěbny. W pólsčinje přednjese wón čitanje z Ochranowskich hesłow za nedzelu Rogate. Z němskimi a serbskimi słowami pokaza potom na to, zo su tež wokoło Slepoho žiwi ludžo z dwěmaj rěčomaj. A tak zdalena serbsčina wot pólsčiny njeje, zo bychu při dalšich wopytach rěčne problemy nastali. Biskopaj a wosadny farar potom nowe rumnosće za wosadu poswjećichu. Tež johannića slubichu dalšu podpěru wosebje při socialnych projektach. Nětko čakaja Slepjanscy na wopyt pólskich sotrow a bratrow při poswěćenju Njepilic dwora 24. septembra abo najpozdzišo na kermuši 22. oktobra.

Manfred Hermaš

Před 65 lětami zańdžechu serbske kemše w Hbjelsku

Wot něhdže běch zhonila, zo ma naš Hbjelsk lěta w juliju róčnicu w serbskim wosadnym žiwjenju. Chcych wědžeć, što so za tym chowa. Tehodla wopytach najprjedy swoju přečelku. Hnydom so wona mje woprašaja, hač nochcyta něšto zajimawe widžeć. Wězo, zo chcych. Wona wočini kamor a wu hladach knihi: wulke, maće a jednu bóle tolstu hač šěroku. Tule knihu přečelka z kamora wučahny a přede mnu položila. Jako titulnu stronu wotewrěch, wuwalach woči. Přede mnu ležeše serbska biblija z lěta 1728, kotruž běchu někotři fararjo, mjez nimi tež Matej Jokiš z Hbjelska, do serbsčiny přeložili. W spominanju na fararja Jokiša bě so loni jeho narowny pomnik wobnowil.

Wotkrywach jedyn poklad po druhim. Wulke knihi běchu wšitke rukopisne, spisane wot něhdyšeho Hbjelšćanskeho wučerja a kantora Willyja Schulze. A přede mnu steješe jeho wnučka! Kantor skutkowaše tu wot lěta 1914 hač do swojeje smjerće 1957. Wón bě byt jara hibićiwý. Zapisa swoje wobkedźbowanja wo přirodže, wjedrje atd. a wšě naspomnjenja hódne podawki, kiž so tehdy w Hbjelsku stawachu.

Willy Schulze je tež awtor spisa „Prediger- und Kirchengeschichte des Kirchenkreises Rothenburg I. – Festschrift zur General-Kirchenvisitation 1933“. Móžach listować w eksemplaru, w kotrymž je jenož kóždy druha strona počišćana. Na prózdnych topjenach namakachu so rukopisne noticy. Kajke to njesměrnje pilne džěto! Mjez druhim su tam wšě serbske kemše w Hbjelsku wot 17.11.1937 hač do 20.7.1941 zapisane a kelko žonow a muži so na nich wobdžěli. Najhubjeńšo wopytana Boža služba bě 25.12.1938 z jenož šěsć kemšerjemi, štyrjomi mužemi a dwěmaj žonomaj. Dnja 15.4.1938 bě jich 11 muži a 10 žonow – to běchu najlěpje wopytane kemše. Poslednje serbske kemše swjećachu

so z třomi mužemi a šěsć žonami dnja 20.7.1941, potajkim runje před 65 lětami. To je wona „zrudna róčnica“, kiž móžemy tutón měšac wopominać.

Hdže su Hbjelšćanscy Serbja wostali? Z kónca 19. lětstotka wěmy wo serbskich konfirmacjach, kiž so tehdy něhdže 20 lět dołho hač do 1892 wosebiće zapisowachu. Pozdžišo namkamy w cyrkwinskih knihach hišće serbske mjena, ale žane zapiski wo serbskej konfirmaciji wjace. Njeje tež znate, hač je so w šuli serbska wučba podawała. Jako so tole po 1989 namjetowaše, so namjet wotpokaza.

W naspomnjenym swjedźenskim spisu z lěta 1933 so wo kemšach w Hbjelsku a wokolnych wosadach takle pisa: „In den mehr wendischen Gemeinden ist er (der Gottesdienst, I. P.) meist gut zu nennen, während in den rein deutschen Gemeinden er an den gewöhnlichen Sonntagen nur als schwach zu bezeichnen ist.“ Z lěta 1874 so rozprawja, zo so w Hbjelsku serbske a němske kemše wotměnjejo jako přenje swjeća. Z knižki tež zhonimy, zo bu Serb Thomas Plateau 1540 wot Martina Luthera we Wittenbergu za Hbjelsk ordiněrowany. Wón sta so z přnim ewangelskim duchownym w Hbjelsku. Tež jeho naslědnik, kiž pochadžeše z Wósporka, bu we Wittenbergu ordiněrowany, a to wot znateho teologi Bugenhagena. W knize pisa so tež wo tych štyrjoch fararjach, kiž přeložichu serbsku bibliju z lěta 1728. Mjez 14.4.1716 a 27.10.1727 so woni 45 razow zeńdžechu, a to kóždy króc na dwaj abo tři dny. Předležace přeložki dyrbjachu so předžetać, zo by serbsčina bjezporočna byla. Łužiske stawy přeložowarjam tehdy sto tolerjow za jich džěto přewostajichu.

Z wulkim zajimom sledžach dale za serbskim wosadnym žiwjenjom w Hbjelsku.
W archiwje

Loni wobnowjeny narowny pomnik za fararja Mateja Jokiša w zachodźe Hbjelšćanskeje cyrkwy Foto: T. Malinkowa

na farje namakach zapiski wo swjećanju serbskeho Božeho wotkazanja. 1940 swjećeše so Bože spěče a 10.10. serbske Bože wotkazanje z 18 resp. 15 wobdžělnikami. W juliju 1941 přistupi 15 Serbow k Božemu blidu. A w awgusće 1942 so hišće raz z 10 wobdžělnikami serbske Bože wotkazanje swjećeše. Tele serbske spowědže pak njeběchu zwjazane ze serbskimi kemšemi. Definitiwne poslednje serbske kemše wotměchu so 20.7.1941.

Džensa w Hbjelsku nikoho wjac njenamakam, kiž by serbsce rěčał. Jenož wo jednym mužem wěm, zo serbsce rozumi. Na wotpowědne prašenje dóstach wjac króc wotmołwu: „Haj, mój pradžěd a moja prawowka móžeštaj hišće serbsce ...“ Nadeńdžech młodeho muža, kiž so hdys a hdys z českej a serbskej bibliju zaběra. Wjesny chór spěwaše hač do přewróta tež serbske spěwy. Jedna ze spěwarkow mi přeradzi, zo bě jim wučer rušćiny hruby wobsah spěwow rozložil, dokelž wšak hewak scyła njebychu wědzeli, što spěwaja. Hdy bych tola hišće praweho Serba w Hbjelsku nadešta, bych jeho z wulkim kwěćelom witała ...

Ingrid Philipp

Wjesna idylka w Hbjelsku pola Wósporka – stárožitny Boží dom z kěrchowom a za wulkim dubom so cchowacej faru. Před 65 lětami, dnja 20. julija 1941, swjećachu so tu poslednje serbske kemše. Foto: J. Maćij

Eli Bigonowa z Krynhelec †

„Halo, Andreaso. Tu je Eli Bigonowa.“ Tak by so wona stajnje při telefonje přizjewila. Bjez komdženja a flosklow, přecelnje a wutrobnje. Porěčachmoj wo Serbskim ewangelskim cyrkwinskim dnju. Pojědzemoj hromadže? „Hdyž nic mój – što hewak?“, wona mjenješe. Hač bě to cyrkwinski dzeńi abo zhromadźizna Serbskeho ewangelskeho towarstwa abo serbske wosadne popoždno w Klětnom – smój hromadže jěto. A njepojědzemoj ženje wjac, přetož wona je w różowniku zemřela.

Eli Bigonowa pochadžeše z Krynhelec. 15. nowembra 1939 narodži so jako štwórte a poslednje dźěćo po sotromaj Hanje a Ernje a bratru Herberće. Swójba bě serbskeho pochada, serbsku rěč pak Eli hižo njenawukny. Wona serbsce rozumješe, rěčeć pak njemóžeše. Staršej Ernst Bigon a Rosina rodžena Sockec běštaj ratarjej. We wosadnej cyrkwi w Klětnom daštaj Eli wukřići. 1946 zastupi wona w Krynhelecach do šule. 1954 bu w Klětnom konfirměrowana a samsne lěto wuchodži šulu. Dwě lěće pomhaše potom doma w staršiskim ratarstwj. Wot lěta 1956 wuknješe powołanje industrijoweho překupca w Hamorskej grotowni. Tam dźělaše hač do lěta 1990 jako knihiwjednica. Eli Bigonowa wosta njewudata a bjez dźěći. Hač do 1968 bydleše hromadže z bratrom a jeho swójbu sobu w staršiskim domje. Z pomocu nana nasta swójski dom za nju, do kotrehož wona 1968 začahny.

Wot lěta 1956 bě Eli Bigonowa člonka Domowiny. W swojej Domowinskej skupinje bě pokladnica. Štyri lětdziesiątki skutkowaše w předsydstwje župy Běla Woda/Niska. Staršaše so wo přewjedženje a dobry wopyt nazymskich koncertow w Krynhelecach. Na jeje iniciatiwu nasta wolverske

zjednoćenstwo Domowiny w Šepcowym Dole, kotrež so 1998 wo začah do wokresneho sejmika Delnošlesko-hornjołužiskeho wokresja prócowaše. 2001 jědzeše hromadže ze županku Ingu Nowakowej do Chrósćic a demonstrowaše sobu za zachowanje tamnišeje Serbskeje srjedźneje šule. Sobu organizowała je hłownu zhromadźiznu Domowiny w měrcu 2003 w Krynhelecach. Za swoje dołholětne čestnohamtske dźěło spožči so jej 2004 Myto Domowiny.

Tež w swojej wsey so Eli Bigonowa na mnohich polach angažowaše. Wjac hač 40 lět skutkowaše we wohnjowej woborje. Jako swječachu Krynhelec w lěće 2000 swoje 600lětne wobstaće, wona z radu a skutkom pomhaše jubilej přihotować. Na jeje iniciatiwu předstajichu někotre žony, mjez nimi tež wona, w swjedženskim čahu serbsku drastu Klětnjanskeje wosady. Eli Bigonowa postara so sobu wo wopomnjenjenu taflu za fararja Bogumiła Šwjelu při cyrkwi we Wochozach, kotraž so tam na serbskim cyrkwinskim dnju 1999 wotkry. Džak jeje iniciatiwje wobdžěli so gmejna Hamor 2004 samo na wubědžowanju „Serbska rěč je žiwa“.

Eli Bigonowa zajimowaše so jara za swójich serbskich přjedownikow. Jedyn z nich wupućowa 1854 z fararjom Janom Kilianom do Ameriki. Jeho potomnicy, kiž bydla džensa w Texasu, pobychu hižo raz na wopyće we Łužicy. Rady so wona z nimi w starolutherskej wosadze w Klětnom zetka.

W dalšej wokolinje znata bě Eli Bigonowa předewšěm jako chronistka a rozprawjerka za nowiny. Wjele lět pisaše za lokalnu stronu nowiny Lausitzer Rundschau, druhy tež za Serbske Nowiny, Nowy Casnik a Pomhaj Bóh a naposledk tež za Hamorske hamtske łopjeno. Wona rozprawje-

W lěće 2004 spožči so Eli Bigonowej Myto Domowiny. Foto: M. Bulank

še wo serbskich zarjadowanjach, wo serbskej wučbje w Klětnjanskej zakladnej šuli, wo dźele na žnjach, wo podawkach we wosadach, towarstwach a na wsach, wo kurioznych podeńdženjach a tež wo kritiskich naležnosćach.

W juniju 2000 Eli Bigonowa z mopedom znjezboži. Šěsć mjesacow dyrbeše so tehdy w chorowni w Połčnicy lěkować. Wot lěća 2005 so jeje strowotny staw pohubjejši. Čežko so jej dychaše. Lětsa w februaru ju Boža ručka zaja, wona pak so zaso zhraba. Jako so jeje w meji druhi raz Boža ručka dótksny, dyrbeše so podać. 24. meje je 66lětna w Bělowodžanskej chorowni zemřela. Wulka syła přewodžerjow ju 30. meje na pohrjebnišću w Krynhelecach k poslednjemu wotpočinkej přewodžeše. Klětnjanski farar Heinrich Koch wuzběhny w swojim předowanju jeje wjelestronske prócowanja, Slepjanske kantorki so ze serbskim psalmom a serbskim kěrlušom wot Eli Bigonoweje rozžohnowachu.

Andreas Kirschke

Njeswačidlska fararka rozžohnowana

Sobotu, 10. junija nawječor, rozžohnowaše so Njeswačidlska wosada na swjedženskich kemšach a na postrownej hodzinje wot fararki Anneliese Vogleroweje, kotraž so na wuměnk poda. Wona bě farske městno po fararju Handriju Blumensteinu w nalěću 1993 přewzała. Mnozy běchu na rozžohnowanske kemše přišli. W swjedženskim čahu zastupichu cyrkwinsky předstejičerjo, fararki a fararjo Budyskeje eforije, superintendent Reinhard Pappai a naša fararka. W swojim předowanju wona na wobrazliwe wašnje wukładowaše, zo sebi našu hódnotu njetrjebamy wubědźić, ale zo Bóh nam přez swoju lubosć tu hódnotu da, kotruž za spokojne žiwjenje trjebamy.

Superintendent wupraji džakne słowa za swědomite dźěło fararki, kotruž wón

hižo 30 lět dołho znaje. Wón wuzběhny, zo je sebi wona zwěriła tež to wuprajić, štož je njepřijomne, a wona je to w słowach a myslach činiła, kotrež tež ludžo rozumja, kotřiž nimaja zwisk z cyrkwu. Mnozy zwuraznichu w postrownej hodzinje po kemšach swoju džakownosć a česćownosć za skutkowanje fararki w Njeswačidlskej wosadze. Wjele je so we wosadnym žiwjenju stało. Džak wupraji so tež knjezej Voglerej za jeho skutkowanje na wumělskim polu, kotrež sahaše daleko přez mjazy wosady.

Mnohe twarske předewzaća su so w poslednich 13 lětach přewjedli, kaž nutrkowne a wonkowne wobnowjenje cyrkwy a Zarěčanskeje kapały a znowanatwar farskeje bróžnje za młodžinu a druhe skupiny. Tež naše serbske naležnosće je fararka

Superintendent Reinhard Pappai džakuje so fararce Anne Voglerowej za jeje službu w Njeswačidlskej wosadze Foto: C. Knappowa

Voglerowa přeco podpěrała. Přejemy jej a mandželskemu dobry a zajimawy čas wuměnk w Drježdžanach. Bóh njech cytu swójbu přewodźuje. **Handrij Wirth**

Českemu přečelej Serbow k pječawosomdžesačinam

Přede mnu leži fotografija z lěta 1967, na njej widžu wobdžělnikow přeněho ferialneho kursa Lipščanskeho instituta za sorabistiku, kotryž wotmě so w tehdyšim Serbskim wučerskim wustawje w Budyšinje. Jedyn z jeho wobdžělnikow bě kněz Jiří Mudra z Prahi, hižo mnohe lětdžesatki česki přečel Serbow. Dnja 28. julija swjeći wón swój 85. žiwjenski jubilej.

Na wonym kursu sym Jiříja Mudru zeznała – jako nimoměry wo nas informowaneho a zwědaweho, přiwsěm skromneho čłowjeka. Hač do džensnišeho njejsym wotbyła njedobre začuće, kotraž tehdy mějach, jako so mje kněz Mudra za wěstej železniskej čaru we Łužicy wopraš, a ja

jemu wotmołwić njemóžach. Pytnych, zo je wón wo geografiji Łužicy wo wjele lěpje wobhonjeny hač ja. Pozdžišo sym za tym přišla, na čim to zaleži. Móhtrjec njeličomne razy je Łužicu přepućował, sam abo hromadže ze swojimi českiimi šulerjemi a studentami, najhucišo drje na kolesu. Na horjeka spomnjenym wobrazu widžu tež mjeztym njeboh Marka Meškanka, doholětneho přečela čescěneho jubilara. Dopominam so na to, kak staj jónu hromadže moju swójbu w Časecach wopytaoj. Nutřka w bydlenu njejtaj doho wutrašoj, wonka w přirodže je so jimaj lěpje rečalo, a tuž smy so wšitcy hromadže na mału přechodžowanku podali. A kaž so přečelske

styki druhdy takle dale pletu: Hišće pozdžišo, hdyž je Marka Meškankowy syn Timo w Praze studował, je Jiří Mudra jemu a dalšim serbskim studentam, kotrymž běše česka stolica nachwilnje jich druhe doma, na kónctydzenskich wuprawach pokazal někotružkuli přirodnu rjanosć a historisku zajimawostku Praskeje wokoliny.

Skutkował a wuskutkował za serbsku Łužicu a za nas Serbow je Jiří Mudra w swojim žiwjenju jara wjele. Před džesac lětami bu za to z Mytom Domowiny počesćeny. Zapis jeho dlěšich a krótsch wědomostnych pojednanjow, recenzijow a kulturnohistoriskich rozprawow je wobšěrny. Hromadže z Janom Petrom, w lěće 1989 zemřetym Praskim profesorom, je we wosomdžesatych lětach spisał a wudał štyrizwjazkowu wysokošulsku wučbnicu wo hornjoserbsčinje. Zapřijatej do tuteje wučbnyce stej česko-serbski a serbsko-česki słownik. Wučbnica bu tež do rušćiny přeložena. Nimo toho je Jiří Mudra serbsku literaturu do česćiny přenjest, a nazwućował je z českiimi gymnaziastami Kochowu hru „Poslednje pruwowanje“. Před wosom lětami je w rjedže „Serbska poezija“ zestajal zešiwk wo kaptanje Michale Róli. A wzał je na so hoberske džělo: spisane noweho, wobšěrneho serbsko-českeho słownika.

Z dnja založenja sem je jubilar člon Serbskeho ewangelskeho towarstwa. Na mnohich serbskich cyrkwinskih zarjadowanjach je so wobdžělił. Loni w septembur, jako podachmy so ze Serbskim busom do Prahi, je tež mjez nami był.

Wonkownym njeprjehodnym wobstejnoscám so čas žiwjenja klonił njeje. Nosy w sebi ideal njesebičneho, integerneho čłowjeka, pilneho wědomostnika a sprawnego słowjana. Njeh jeho Bóh Kněz tež dale přewodža a žohnuje!

Irena Šerakowa

Wobdžělnicy přeněho ferialneho kursa Lipščanskeho instituta za sorabistiku 1967. W druhim rynku přeni wotprawa jubilar Jiří Mudra, w druhim rynku třeća wotlěwa awtorka přinoška Irena Šerakowa. Foto: K. Hajna

Swjatkowny ekumeniski nyšpor

Na 50 katolskich a ewangelskich Serbow zhromadži so swjatkowničku nawječor w cyrkwi Našeje lubeje knjenje w Budyšinje k mjeztym hižo tradicionelnemu ekumeniskemu nyšporej. Přeprosyloj běštaj na njón zaso tachantski farar Wito Sćapan a Serbski superintendent Jan Malink. W swojim předowanju pokaza sup. Malink na štyri wuznamne jubileje, na kotraž my Serbja lětsa wosebje spominamy: na 1000 lět po přenim naspmnjenju Hodžija, 900 lět po smjerći biskopa Bena, 300 lět po smjerći Michała Frencela a po wudaću jeho Noweho zakonja, 150 lět po narodženju Jakuba Barta-Čišinskeho. Předar pokaza na to, zo je wažne spominać na svojich wučerjow, wšako džensa hišće plody jich

džěla wužiwamy. Hladajo do přichoda wuzběhny sup. Malink, zo nětčiša narodna situacija njeje jednora, zo pak chcemy, štož na nami je, činić, zo njeby serbstwo zašlo. Próstwy přednjesechu z katolskeje strony Lydia a Lucian Kaulfürstec a z ewangelskeje strony Stefan Cuška a Měrcin Wirth.

Wo dostojne hudźbne wobrubjenje nyšpora postarachu so kantor Friedemann Böhme při piščelach, Uwe Macka jako solist na trompeće a spěwarka Marja Andersec, kotraž zanjese pěsni „Tule statok zboža stajić“ a „Ave Maria“ wot Jana Pawoła Nagela. Wutrobny džak wšěm sobuskutkowacym za wokřewjacu zhromadnu hodžinku w Božim domje. **T.M.**

Serbski wječork

W małym uniwersitnym měsće Tübingenje, bě 31. meje serbski wječork. Jadwiga Maliniec z Budyšina je zajimowanym w ewangelskim studentskim wustawje „Tübinger Stift“ wo Serbach powědała. Nic jenož tu w šwabskim kraju je hišće wjele ludźi, kiž njewědža, što Serbja su, a so husto prašaja: „Du meinst Serben, oder?“ Wječork bě jara rjany, dokelž slyšachmy tu, daloko wot Łužicy, slěbroklinične serbske słowa! Nětko so mi zda, zo stej Tübingenskej horje „Schlossberg“ a „Österberg“ trochu mōdrej ... Nadžijam so, zo změjemy bōrže dalšu składnosć za serbski wječork, snano ze serbskimi filmami. Zajim tu je, wšako smy tu znajmjenša hižo štyrjo – dwaj Serbaj a dwajo, kotraž serbsćinu wuknjetaj. **Jana Kabagema, Tübingen**

Ze Serbskim busom 2006 do sakskeje stolicy

Serbscy wulětnikarjo před wosadnym domom při židowskej synagoze w Drježdźanach

Foto: T. Bejmakowa

Kaž kóždy lěto, tola lětsa hižo w nalěcu na dnju swjateje Trojicy, wuleća sej naš „Serbski bus“, tutón raz do dalšeje wokoliny.

Njedzelu, dnja 11. smažnika, rano we wosmich wotjědže bus Šmitec wozydłowništwa z 52 wulětnikarjami, mjez nimi šěsć dźěći, z Budyšina do směra Drježdźan. Po puću wědžeše knjez Handrij Wirth wjele zajimawostkow z wjeskow podlu awtodróhi powědać. Wosebje spomni na tysacletny Hodžij a wulku ličbu přistušnych wosadnych wjeskow.

Nimo Drježdźanskeho lětanisća jědžechmy do měščanskeho dźěla Klotzsche (Kluč). W tamnišej starej cyrkwi z lěta 1321 powita nas lubje člon tudyšeje wosady, knjez Handrij Sembdner, w serbskej rěči. Skedźbni wulětnikarjow na wosebitosće cyrkwy, kaž na přikład na předreformatoriske postawy z drjewa. Wjesna cyrkej bu w lěće 2002 z wulkej lubosću a prócu wobnowjena. Ze superintendentom Malinkom swjećachmy tu nježdělske kemše, na kotraž so tež někotryžkuli Drježdźanski Serb přidruži.

Z rjaneje wjesneje wokoliny podachmy so potom do centruma města. Dalši wjeršk našeho wulěta mješe wopyt nowonatwarjeneje cyrkwy Našeje knjenje być. Dokelž chcychmy dołhe nastupjenje wobenć, stejše namjet, regularne kemše w jědnačich wopytać a tak hnydom žiwu atmosferu zeznać. Poł hodžiny do kemšow stejachmy před imponantnym twarjenjom na Nowych wikach. Njehladajo na wjele ludźi dóstachmy so poměrnje derje do cyrkwy a namakachmy sebi městno na jednej ze štyrjoch łubjow. Ze swójbu mějach zbožo, sedžeć njeposrednje napřećo wołarnišću z pišćelemi. Tak hodžachu so kemše optisce a akustisce derje scěhować, štož někotrym

na pódlanskich emporach njebě tak móžno. Woměrje móžeše kóždy z nas nutrkownu architekturu, wuhotowanje a atmosferu na so skutkować dać. Kemše swjećeše wosadny farar Stephan Fritz zhromadnje ze šwicarskej fararku Maju Zimmermann-Göpfert, wone so hudźbnje wobrubichu z dźělemi kantaty Johanna Sebastiana Bacha.

Po puću z busom na wobjed wobdźiwachmy hišće raz krasnu poľobsku siluetu stareho města. W hosćencu Drježdźanskeho lětanisća dachmy sebi stódný wobjed zesłodžeć. Po krótkej přestawce wjedžeše nas knjez Sembdner, kotryž je we wobłuku sakskeje krajneje cyrkwy zamoľwity za dušepastyrstwo na Drježdźanskim lětanisću, po nowym terminalu. Předstaji nam rjenje wuhotowanu kapalku, kotraž so w lěće 2001 zhromadnje z katolskej cyrkwy zarjadowa. Tu wotměwaja so nježdělniše kemše a wona skići pućowacemu, přistajenemu a kóždemužkuli wopytowarjej měř, pokoj a móžnosć k modlitwje. Wosebje chwalobne je, zo předleži informaciske łopjeno tež w serbskej rěči.

Po awtodróze podachmy so znowa do centruma města. Jako dalši wjeršk stejše wopyt w lěće 2001 dotwarjeneje noweje synagogy na programje. Moderny kompleks z betonowych kwadrow, podobnych pškowcej, wobsteji ze synagogy a z napřećo stejaceho wosadneho domu. Stej zwjazanej přez wysoku murju, kotraž ma njeposrednju haru měščanskeho wobchada wotdźeržować a zdobom dopominać na Jerusalemsku murju zaľosćenja. Najprjedy pak dachmy sebi w židowskej kofejowni „Sosana“, kiž je we wosadnym domje zarjadowana, šalku kofeja a stódné přikuski, po židowskim wašnju spřihotowane, zesłodžeć. Jara zajimawe běchu wu-

wjedženja knjeza Anusiewiczza, wobsydlnika kofejownje, wo židowskej kuchni. Tute tradicije, kaž mjez druhim swjećenje sabata abo dźělenje „mlokoweje“ wot „mjasoweje“ kuchnje, so tu kruće dodźeržuja. Tehodla so na jědžnej karće jenož tak mjenowane mlokowe jědže jako hłowna jědž abo přikus poskićuja.

Po zestupjenju k skupinskemu fotu nas naša wjednica, ewangelska fararka na wotpočinku knjeni Lewek, wočakowaše. Hižo do politiskeho přewróta w lěće 1989 angažowaše so jako křesćanka za zrozumjenje mjez křesćanami ewangelskeje a katolskeje konfesije a židami. Před zastupom do synagogy mějach sebi mužojo po židowskim wašnju hłowu z kapičku zawodžeć. Wyše škleňanych duri zachoda namaka so pozłočana dawidowa hwězda ze stareje Semperoweje synagogy, kotraž bu 1938 zničena. Zmužity wohnjowy wobornik běše ju wuchować a po Druhej swětowej wójnje wosadže přepodać.

Twar synagogy je překwapjacy. Zwonka bjez woknow wuhotowany skutkuje do wuchoda zlochce zwjerćany masiwny twar znutřka swěťy a lochki. Wonkowny kubus symbolizuje židowski templ, přez bronzowu transparentnu tkaninu wotdźěleny nutřkowny rum pak stan a tak pućowanje židowskeho luda z Egyptowskeje po pusćinje do Slubjeneho kraja. Wustojnje powědaše knjeni Lewek wo židowskim žiwjenju, wo wotběhu židowskich kemšow a wo tučasnej židowskej wosadze.

Poľni nowych začišćow so tuž nawječor zaso do Budyšina nawróćichmy. Wutrobny dźak bratromaj Handrijej a Měrcinej Wirthej za jara dobry přihot tuteje zajimaweje jězby do sakskeje stolicy.

Tereza Bejmakowa

Ewangeliski mjez katolikami

Pod heslom „Sprawnosć před Božim wobličom“ wotmě so wot 24. do 28. różownika 96. němski dzeń katolikow w Saarbrückenje. Jako ewangeliski běch mjez nimi.

Bydlenje za tón čas namakach sej pola Riehmec swójby w Sulzbachu, zwotkelž sej kóždy dzeń z čahom do města dojdědch. Štwórtk rano na dnu Božeho spěca swjećeše biskop Reinhard Marx na Hrodowskim naměsće Božu službu pod hołym njebjom. W předowanju pokaza wosebje na to, zo mamy dzeń a wjac chudych dźěci w Němskej. Modlitwy na Božej službje njeběchu jenož w němskej řeči, ale tež w francoskej a w luxemburskej, jako znamjo ekumeny přez hranicy. Dalši dyk teho dnja běše za mnje podiumowa diskusija k temje „Werther's Echte - echte Werte?“ Šulerjo, wuhotowarjo komunikacije a žona z katolskeje iniciatiwy za prawa žonow diskutowachu wo tym, kajke wobsahi maja wabjenja a hač móžemy tež za cyrkej wabić. Bohužel njezhonich tam ničo noweho.

Wječor wobhladach sej pod heslom „Symbole smjerće w filmje“ iransko-francoski film „Slód wišnje“ režisera Abbasa Kiarostamija. Wobsah je, zo chce sej muž žiwjenje wzać a zo pyta nětko druheho, kiž by potom jeho row zasypał. Praša so młodeho wojaka. Tón so boji. Praša so studenta Božeho słowa. Tón praji, zo je samomordarstwo runje tajki hrěch kaž mordarstwo. Praša so přistajeneho akademije. Tón wotmołwi, zo njemóže sebje kóždy někajkeho małego problema dla žiwjenje wzać,

wón pak by row zasypał. Hač to čini, wstanje potajnstwo. Film je jara zajimawy a pokazuje tež wjele wo žiwjenju w Iranje.

Pjatk wopytach z knjeni Riehmowej přednošk prof. dr. Franza Roninga „Wuměštrowo katedralow na europskich putniskich pučach“. Dr. Roning koncentrowaše so na puče Jakobusa w Francoskej a Španiskej. Hnydom na spočatku pokaza na to, zo wužiwachu putnicy w srjedzowěku wjele wjace pučow a dróhow hač džensa. Rozložil, što je k widženju w cyrkwjach, kak stare su a čehodla su je tak abo hinak natwarili. Potom wjedžeše mje puč k hudźbje. Litawski ansambl „Tuto“ předstaji ludowe spěwy, instrumenty a drasty swjeho baltiskeho kraja. Tež rejowali smy z młodymi wumělcami. Na tym městnje jim „atčiũ - dęakuju so“!

Popołdnu steješe na programje tema „Wšelakorosc we wšelakorosci - přichod mjeńšinow a regionow w Europje“. Jo Leinen, kiž dźěfaše někotre lěta w Europskim parlamencie, moderěrowaše rozmołwu publikuma ze zastupjerjemi europskich mjeńšin, kaž Banatskich Němcow z Rumunskeje, Katalanow ze Španiskeje a Němcow z francoskeje Elsaskeje. Ze stron Serbow je so wobdźělil sakski minister za wobswět a ratarstwo Stanisław Tilich, kiž při tym wuzběhny, zo Serbja njejsu mjeńšina, ale lud.

Sobotu zaběraše so podiumowa rozmołwa z tym, kak móže towaršnosć na prawicarskich reagować. Młodostni z publikuma prajachu, zo njesměš tutón problem

Na forumje wo narodnych mjeńšinach w Europje wobdźělil so jako zastupjer Serbow sakski minister Stanisław Tilich (naprawo).
Foće: B. Pittkunings

widjeć bjez problematiki wšudže přiběraćeje namocy. Nimo teho njeeksistuja jenož „lubi wukrajnicy“. Ale te najwážniše je, hižo dźěci tak kublać a wuwědomić, zo njebychu sej zalězli do paslow prawicarskich. W někotrych regionach funguje jenož prawicarske młodžinske džěto. Matthias Adrian, kiž běše raz z člonom prawicarskich a kiž słuša džensa k tym 250 ludžom, kiž su z teho wupuć namakali, praji, zo njesměmy namócnym šansu dać. Hdyž so na přikład AntiFa-aktiwisća z policiju bija, njepomha to demokratiji. Serdar Somuncu (znaty přez to, zo čitaše jako Turka w 1 425 šulach z knihi „Mein Kampf“) njewopokaza so na tym městnje jako najlěpši moderator. Ale jeho kabaretistiski program „Hitler-Kebab“ wječor to wuruna.

Mjez zarjadowanjomaj wopytach rozmołwu wo temje „Heile Welt AG - swójbam přichilene zawody“. Zajmawe při tym běše, zo so investicija do dobreje klimy za swójby w zawodže přeco wupuća - ale hakle po lětach. Dr. Sibylle Rahner wot Hertie-załožby je za to wudžěłała program, kiž mjenuje so „Audit“. Wón nima žane wěste kriterije, dokelž dyrbyja tajke we wulkich koncernach wězo hinaše być hač pola serbskeho blidarja. Zawodam, kiž so po swjich móžnosćach wo to prócuja, zo móža jich sobudžěfaćerjo swójbu a džěto derje zwjazać, spožči so znamjo „Audit“. Jedna z přerich firmow z tajkim znamjenjom je ordinariat Rottenburg-Stuttgart a biskop dr. Gebhard Fürst praji, zo je na to hordy.

W cyłku běše 96. němski dzeń katolikow za mnje jara zajimawy. Zhonich, zo maja 4% wobydlerjow Němskeje 50% pjeněz w swjich rukach. Nazhonich pak tež, zo běchu wšudže wosebje Saarbrückenscy młodostni jara angažowani, zo bychu so tele dny stali z dobrym dožiwjenjom za wšěch. Wšudžom po puću předstajichu so chóry, wšelake skupiny abo pomocne projekty za Afriku. Tež Serbow sym zetkał. A zawěsće sej zaso raz do Posaarskeje dojdědu, hačrunjež jich dialekt njeje tón najlěši na swěće ...

Bernd Pittkunings

„Sprawnosć před Božim wobličom“ bě hesło 96. němskeho dnja katolikow, kiž so kónc meje w Saarbrückenje wotmě. Wjele hudźbnych skupin z tu- a wukraja program wobohać.

Powěsće

Rodečanski wětrnik – za jeho zdźerženje a wobnowjenje přewjedze so 16. junija w Bukečanskej cyrkwi beneficyjny koncert rozhłosowego sćelaka Deutschlandfunk. Jara derje wopytany koncert dirigowaše prof. Hartmut Haenchen, wuj Bukečanskeho fararja.
Foto: T. Malinkowa

Łaz. 21. meje wotmě so w tudyšej cyrkwi nalětni koncert, wuhotowany wot kwarteta smyčkarjow, skupiny dujerjow a Łazowskeje folklorneje spěwneje skupiny pod nawodom wučerja n. w. Hassa Geißlera. Před něhdže sto připostucharjemi zaklinčachu němske a serbske spěwy, mjez druhim tež někotre pěsnje ze Zejlerjoweho a Kacoroweho oratorija „Nalěćo“. Tři spěwarki folklorneje skupiny wustupichu w serbskej drasće Łazowskeje wosady.

Budyšin. Kónc meje přebywachu studenća teologije z Kiela pod nawodom prof. Schillinga w Smochćicach. Zaběrajo so ze slědami pietizma w Hornjej Łužicy wopytachu Budyšin, Ochranow a Zhorjalc. W Budyšej Michałskej cyrkwi přednošowaše jim sup. Malink 29. meje na temu „Pietizm a Serbja“, předstajejo zwiski Kathariny von Gersdorf, Spenera, Frankeho a Zinzendorfa ze Serbami. Přizamkny so rozmołwa wo přitomnosći Serbow. W Berthelsdorfje wobhladachu sej hród hrabje Zinzendorfa, kiž so tuchwilu wobnowja.

Pomhaj Bóh
časopis ewangelskich Serbow
ISSN 0032-4132

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Privatny puć/Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen
Zamołwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 0 35 91/60 07 11, e-mail: PomhajBoh@gmx.de)
Čiść: MAXROI Graphics GmbH, Zhorjalc
Postvertriebsnummer: F 13145

Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625 Bautzen

Přinoški a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Konto-Nr. 1 000 083 167, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 855 500 00

Pomhaj Bóh wuchadza měsacnje. Spěchuje so wot Založby za serbski lud. Lětny abonement płaći 8 €.

Njebjelčicy. Swjatkowničku, 4. junija, bu w Njebjelčanskim Božim domje farar Beno Jakubaš wot dekana Clemensa Hrjehorja jako nowy wosadny farar zapokazany.

Turjej. Druhi dzeń swjatkow popołdnu swjećeše farar n. w. Cyril Pjeh z Berlina hromadže z něhdže 30 kemšerjemi w cyrkwi w Turjeju delnjoserbsku Božu službu. Po zwučenym wašnjú přizamkny so kemšam bjesada při kofeju.

Choćebuz. Delnjoserbska Mašica Serbska ma noweho předsydu. Na hłownej zhromadźiznje dnja 9. junija woteda wučer n. w. Měto Pernak z Berlina nawodnistwo, kiž běše wot nowozaloženja towarstwa 1993 wukonjał, do młódsich rukow. Předsydstwo přewzał je stawiznar dr. Pětš Šurman z Choćebuza.

Wóspork. Farar Christoph Pyka, kiž skutkowaše wot lěta 1987 we Wósporku, je za noweho fararja we Wjelečinje wuzwolony. Dnja 27. awgusta budže jeho rozžohnowanje we Wósporku, dnja 2. septembra jeho zapokazanje we Wjelečinje.

Kónc junija wuda SET knihu ze serbskimi spěwami za dujerjow. Ingrid Juršikowa a Michał Nuk wot serbskeho nakładnistwa přepodašaj ju předsydzje SET Měrćinej Wirthkej a kantorej Michałskej wosady Dannyjej Schmidtej (wotprawa), kotryž je noty zestajał.
Foto: M. Bulank

Dary

W meji je so darilo za Pomhaj Bóh 150 eurow a 100 eurow. Bóh žohnuj daraj a darićelow.

Spominamy

Před sto lětami, 10. julija 1906, zemře w Slepom ratar **Hanzo Šymko**. Džak tehdyšemu wosadnemu fararjej Juliusej Eduardej Wjelanej je wón zašoť do serbskeho pismowstwa. 1884 wuda Hanzo Šymko knižku „Stare lube kerliški Slepjanskeje wosady“. Je to mały, 16 stron wobsahowacy zešiwk, čišćany pola Smolerja w Budyšinje. Kěrluški su, porjedzene wot fararja Wjelana, wozjewjene w Slepjanskej narěči. Po wobsahu su wěnowane wšelakim składnosćam – za rańši džak, póstny čas, jutry a wěrowanje. Najskerje su zešiwk předewšěm młode holcy Slepjanskeje wosady wužiwalu na svojich přazach, při jutrownym spěwanju a

hdyž so jedna z nich wuda. Wo žiwjenju Hanzo Šymka je lědma něšto znate. Štož wo nim wěmy, je wopisane we wopomnjenskej basni, wozjewjenej lěto po jeho smjerći wot zrudženych zawostajenych w Serbskich Nowinach. Tam rěka, zo je so Hanzo Šymko 29. měrca 1847 do pobožneje swójby w Slepom narodžił. W Slepom bu křćený a konfirměrowany, tu je do šule chodžił a so pozdžišo sam stať z hospodarjom. Jako młódzenc je we wójnje 1870/71 před Parisom wojował. We wsy a wosadže měješe nahladne mjeno a je wjele lubosće wusywał. 18 lět dołho bě cyrkwiny starši Slepjanskeje wosady a měješe jako tajki wuski zwisk z fararjom Wjelanom. Wumrěť je po dołhej chorosći, zawostajejo mandželsku a syna a džowce ze swójbami, kotřiž hišće lěto po jeho smjerći hłuboko wo njeho žarowachu.

Přeprašujemy

- 01.07. sobota**
14.00 zahajenje cyrkwinskeho dnja w Hodźiju
- 02.07. 3. njeđzela po swjatej Trojicy**
10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Hodźiju z kemšemi za džěci (tež w serbskim rozhłosu, sup. Malink)
14.00 delnjoserbske kemše w Depsku (předar n. w. Frahnaw)
- 16.07. 5. njeđzela po swjatej Trojicy**
08.30 kemše z Božim wotkazanjom w Poršicach (sup. Malink)
12.00 nutrnosć w serbskim rozhłosu (sup. Malink)
- 24.07. – 28.07.**
nabožny tydzeń za džěci we Wukrančicach
- 30.07. 7. njeđzela po swjatej Trojicy**
12.00 nutrnosć w serbskim rozhłosu (farar dr. Buliš)
- 06.08. 8. njeđzela po swjatej Trojicy**
10.00 kemše w Budyšinje w Michałskej z kemšemi za džěci (sup. Malink)